

Evangelio de San Mateo

traducido al vascuence roncalés de Vidangoz

por

D. Prudencio Hualde Mayo

Jesu Cristo gore Jeinaren
Evangelio Sautiua segun San Mateoc

LEIN CAPITULUA

Jesu-Cristoren genealogia: bere concepcionia Espiritu-Sautiuaaren obraz, eta bere sortarzuna.

- 1.— Jesu-Cristoren genealogia, Dabiden seme, Abraamen seme.
- 2.— Abraanec engendratucion Isaagui: Issaaguec engendratucion Jacobi: Jacobec engendratucion Judasi eta bere anasser.
- 3.— Judasec engendratucion Tamarenganic Faresi eta Zarari. Faresec engendratucion Esronec. Esronec engendratucion Arami.
- 4.— Aramec engendratucion Aminadabi. Aminadabec engendratucion Nasoni. Nasonec engendratucion Salomoni.
- 5.— Salomonec engendratucion Raabenganic Booci. Boocec engendratucion Ruth enganic Obedi, Obodec engendratucion Jeseri. Jeseec engendratucion erregue Dabidi.
- 6.— Dabid erreguec engendratucion Salomoni Uriasen emazte izancena-ganic.

(I) De la colección de manuscritos del Príncipe Luis Luciano Bonaparte que se conserva en el Archivo de la Diputación Foral de Navarra (véase la R. I. E. V. Tomo XII, pág. 189, n.º 76) y *Euskera*, XII urtea, II-III-IV, 1931, Yoráifa-Lotazila. pág. 257.

7.— Salomonec engendratucion Roboami. Roboamec engendratucion Abiasi. Abiasec engendratucion Asari.

8.— Asac engendratucion Josafati. Josafatec engendratucion Jorami. Joramec engendratucion Oziasi.

9.— Ociasec engendratucion Joatami. Joatamec engendratucion Acazi. Acazec engendratucion Ecequiassi.

10.— Ecequiasec engendratucion Manasesi. Manasesec engendratucion Amoni. Amonec engendratucion Josiasi.

11.— Josiasec engendratucion Jeconiasi eta bere annasser Judiuac Babiloniara eraman izaneuren tempravi abanchu.

12.— Eta Judiuac Babiloniara eraman izanzren gueroztic, Jecoaiasec engendratucion Salatieli. Salatielec engendratucion Zorobabeli.

13.— Zorobabelec engendratucion Abjudi. Abiudec engendratucion Eliacimi. Eliacimec engendratucion Azori.

14.— Azorec engendratucion Sadoqui. Sadoquec engendratucion Aquimi. Aquimec engendratucion Eliudi.

15.— Eliudec engendratucion Eleazari. Eleazarec engendratucion Matani. Matanec engendratucion Jacobi.

16.— Jacobec engendratucion Joseri, Mariaren esposua, nortaric sortucen Jesus, sobre-icenez Cristo.

17.— Cola dra amalaur generacione gueinac Abraamendanic Dabiden daino eta Dabidenac judiuac babiloniara eraman izanzren bitartio, amalaur generacione; baitare amalaur dra generacioniac judiauc babiloniara eraman izanic gueroz Cristo bitartio.

18.— Baya Crist oren sort iua izancen guisa cont an: cegalaric bordaltruc Maria bere ama Joserequin, erdencen concebituciola bere entrañetan Espiritu Saintiuaren obraz lein isunto egonbagnetaric.

19.— Baya Jose bere senarra, izait ian cena guisa just o, et a nay ezaularic infamatu, pensatucion eiztia issilqui.

20.— Hura pensamentu contan zagolaric, nonta Geinaren ain gurubat apareciticizaun amestan erraiten: Jose Dabiden semia, etzaizu erreceeloric ecun recibitaco *zore etsen* Maria zore emaztia, ceren izandena engendratruc bere entrañetan, tzu Espiritu Saintiuaren obra.

21.— Eta cola erdirendizu semebat zoini izarenbaitzu icenez Jesus; bada hura da salbatuviardiona *edo libratu* bere iria bere vecatiuetaric.

22.— Zoin guciua eguincen cumplitruc izanlein Geinac antzinetic errancia Profetaren medioz, zoinec erraitenbaitu.

23.— Ssaquin zacei vergin batec conceviten eta erdirendiola seme bat, zoini izarendabei izenez Emanuel, zoinec vueltratuc naidu erran Janguicoa gorequi.

24.— Conequin Josec, iratzartiari, eguincion Geinaren ainguriuac manatuzauna, eta errecibitucion bere emaztia.

25.— Eta ez izaguntu edo tocatubague emoncion arguiara bere Seme Primogenitiua, eta izari zaun Jesusen icena.

BIGARNEN CAPITULUA

Maguen adoracionia: Jesusen Egiptora inesitia: inocenten muerte cruela (edo gassoa): Jesus, Maria eta Jose bueltatandra Egiptotic.

1.— Sortruc bada izanbaicoz Jesus judeaco Belenen, reinatan- ciolaric Herodesec, nonta magobanac ssincen iguzqui erquingutic Jerusalenera galteguiten: ¿nondago judiuen erreguia *acabatudena* sortiaz?

2.— Ceren guc ecusibaitigu iguzquiaren erquinguiuan bere izarra eta singuitra hare adoratiagatic.

3.— Caur entzun cionian erregue Herodesec, turbatucen eta harequin Jerusalem guciua.

4.— Eta ssuntatanciolaric sacerdotien principale guciuac eta irico eracuszale edo escribaiuac, galteguiten zabein nonbiarcion sortu Cristoa edo Mesiasa.

5.— Zoini hec erresponducein: Judaco Belenen: ceren cola escribitubaicion Profetac.

6.— Eta zu, Belen Judaco lurra, ezra Judaco Ciudade principalen artian ciertoqui menorena, cerengatic zutaric tzu nonti erquinbiar baitu caudillo gobernatusiardiona Israeleco ene iria.

7.— Gunian Herodesec deitanztiolaric *lagunguaric bague* maguac, ssaquincion cuidamenturequi beretaric tempru zointan izarra aparecituatubein.

8.— Eta encaminatanztiolaric Belenera, erranzabein: fan eta informaztei puntualgui aguitandenaz aur conengainian; eta erdenez gueroz abiso emonaztaceid, ni ere fannein eta adoratza dadan.

9.— Caur entzun baicoz erreguiari, partituzren: eta nonta izar ecusiceina iguzquiaren erquinguiuan, faitencen beren antzinian, baratucen artio eltiari aurra zagon lequiaren aurguiara.

10.— Izarraren ecustiari, anichqui regocijatuzren.

11.— Eta etsian sartian, erdencein aurra Maria bere amareguin: eta postratantrelaric adoratzabein; eta iriquiric bere cofriac ofretuzabein urre, incensu eta mirrazco presentiac.

12.— Eta errecibitu baicoz lotan abisobat *ceuritic* ezledilein (edo ezitian) buelta Herodesengana, bueltatuzren bere erriara berce bi-debataric.

13.— Hurac partituz geroz, Geinaren aingurubat aparecitu-citzaun ametstan Joseri erraitanzaularic: ssaguzte, arzazu aurra eta bere ama, eta iies edo ezcapazte Egiptora, eta egonzte can nic abisaztudanartio; ceren Erodesec chercatenbaitu aurra ilaraztaco.

14.— Ssaguitancelaric José, artución aurra eta bere ama gayaz, eta erratiratučen Egiptora.

15.— Non egonbaicen, Herodes ilcen bitartio; zointaz guisaz cumplitučen Geinac errancia Profetaren mintzoz: Nic deitunion Egiptotic ene semia.

16.— Bitartio Herodesec, ecustancelaric burlatruc maguenganic irritatučen sobranio, eta ordenu emoncion iltaco, Belenen eta bere unguuru guziuan aur zauden guziuac, bi urtetaric apal, según tempra ssaguinciona maguen ganic, zointan *aparecitu-citzahein izarra*.

17.— Gunian ecusicen cumplitruc errancia antzinetic profeta Jeremiasec erranez:

18.— *Ramaradraino ere* entzunzen mintzuac, anich nessar eta irago; *da* Raquel nessar eguiten baitu bere semengatic, nai izanbague consolatruc, ceren ezbaidra bici, edo ezbaitra bici.

19.— Herodesen muertia aguituz bertan, Ginaren aingurubat aparecitučen lotan Joseri Egipton erraitenzaularic:

20.— Ssaguzte eta arzazu aurra eta bere ama, fanzte Isrraeleco lurriara, ceren ilbaitrassa maquinatanceinec aurraren viciaren contra.

21.— Ssaguitian José artución aurra eta bere ama, eta ssincen Isrraeleco lurriara.

22.— Baya entzutian Arquelaoç manatunciola Judean, lotsatučen cara faitra; eta abisatruc ametstan, erretiratučen Galileaco lurriara.

23.— Eta ssincen bici izaitra ciudade batian deistanbaicen Nazaret, cumplitancelaric guisa contan Profeten errana, Ecuñendu icena Nazareno, edo izandena deitruc Nazareno.

IRURGARNEN CAPITULUA

Juan precursorac predicatandu penitencia etabatissatan. Jesusec nai ecuntucion izan batissatruc Juanenganic; eta gunian emoitanda izaguntra de la Janguaicaren seme unigenitia.

1.— Tempra cartan Juan Bautista eitzicen ecustra predicatan judeaco desiertuan.

2.— Eta erraiten: eguinzacei penitencia, cerenabaño baitago ceurietaco reinua.

3.— Caurda zointai errainbaicen Profeta Isaiasen medioz: da desiertuan clamatandionaren mintzua *erraiten*: preparazacei Geinaren bidia: eguindizacei ssussen bere sendac.

4.— Eragutanci6n Juanec beztido bat camellozco biloz eta larruzco correa bat cinturara, eta bere bazcaria cen langosta eta mendico ezti.

5.— Zuatzan bada haren erdeitra guentiac Jerusalem eta Judea guzutic eta Jordaneco erribra guzutic.

6.— Eta errecibitancein haren ganic batissua Jordanian, confesatanzteilaric berenbecatiuac.

7.— Baya nola ecustanbaici6n ssitan haren batissuara fariseo eta saduceuetaric anich, erranzabein: O biborazco casta ¿norc eracutsidacei *ez baicic aparienciegin* ezcapazaitzequiela amenazatan daicein iratic?

8.— Eguinzacei bada penitencizco frutu dinoac.

9.— Eta eiztei erraitiaz ssenbaitan: Abraan aitataco dacagu; ceren nic erraitendaiceid poderoso de la Janguaicua eguitemo arri-cuec beretaric sortian Abraani seme.

10.— Beirazacei asscora izariric degola ssa arbolien izorroara eta arbole oro eragutan eztion frutu on, izanenda ebaquiric eta suara egochiric.

11.— Nic eguiaz batissatandaiceid urequin mobiaraztaco penitenciara; baya eneatzian ssinbiardiona da ni-bino poderosoa; eta ni eztare di no eznaz harierameiteco sandaliac: hura da batissatubiardaceinac Espiritu Saintiuan eta suan.

12.— Arc daca bere esquiuetan sardia, eta saintendu ecin obequi bere llarnia; eta bere gariasartendu graneruan; bayaautzac errerentu il ezdeitegun subatian.

13.— Tempra cuetan ssincen Jesus Galileatic Jordaniara Juan cherca arenganic batissatruc izaiteco.

14.— Baya Juan errestitan cen cartra, erraitenciolaric: nic biar-diez izan batissatruc zore ganic, eta zu ssitantza enegana!

15.— Zoini erresponditución Jesusec erraiten: eitznazazu egui-traorai, ceren cola combenibaita gue cumplitzagun justicia guciua. Gunian Juanec condescenditucion arequin.

16.— Batissatubaicoz bada Jesus, uretic erquincent instantian, ceuriac iriquizitzazcan eta ecusicion ssaistan Jangueicoaren Espe-ritiua ussuaren figuran, eta erreposatan eren gainiain.

17.— Eta senditucen ceuritic mintzobat erraitan: caurda enese-memaitia, zointan baitacad isariric ene complacimentu guciua.

LAURGARNEN CAPITULUA

Jesucristoren barura eta tentacinia. Bueltatanda Galileara eta isartandu bere bicitia Cafarnaunen: Astandu bere predicacionia, eta astanda discipulo biltra edo ssuntatra, eta da guente anichez ssar-requitruc.

1.— Ocasione cartan Jesus izancen erámanic Espiritu saintiua-ren ganic desiertuera cen izanledin tentatruc diabruarenganic.

2.— Eta berrogei egun berrogei gayequin barurtuz gueroz ecuncion gose.

3.— Gunian abañatancelaric tentazalia erranzaun: Jangueicua-ren seme bazra, erranzazu arri coric bueltatuala oguitan.

4.— Baya Jesusec errespondituzaun: escribitruc dioc: ez solooguiz bicida guizona, beicic ele edo disposicione Jangueicuaren autic er-guitanden oroz.

5.— Contazgueroz diabruac eramancitzaun *Jerusaleneco* ciudade saintiua, eta isaricitzaun temploaren goyenian.

6.— Eta erranzaun: Jangueicuaren semia bazra, egosszte que mentic apal; bada escribitruc diozu: Encomendatudaizula bereain gurier, ceinec artendaicei bere esquiuetaco *palmetan* zore zancua eztein tropeza arri zomaiten contra.

7.— Jesusec replicatuzaun: baitare escribitruc dioc: Etzu tenta-ten zore Jangueico Geinari.

8.— Orainore iganci tzaun diabruac mendi gora batra, eta mons-tratuzaun mendiuaeren reino guciuac, eta beren gloria edo andigua.

9.— Eta erranzaun: gaiza cuec gucirac emonendaizud postranclerlaric ene antzinian, adoratanbainuzu.

10.— Errespondituzauñ gunian Jesusec: Apartadi cortic Satanasceren baitago escribitruc: Adoratentzu zore Janguico Geina, eta ari solo cerbuchatentzu.

11.— Correquin eitzucitzaun diabruac, eta nonta abañatuzren ainguriuac eta cerbuchatan zabein.

12.— Entzutian gero Jesusec Juan encarcelatruc izanzrela, erretratucen Galileara.

13.— Eta eitztanciolaric Nazareneco Ciudadia, fancen egoitiaz Cafarnauna, ichasoco ciudade, Zabulonon eta Neftaliren mugante edo altacan.

14.— Cola eltucen cumplitra Isaiasec erranciona.

15.— Zabulonon erria eta Neftaliren erria nontic faiten baita *Tiberiadese*co ichasuara Jordanen berce altiara, Gentilen Galilea.

16.— Ulunguan eroriric zagon conec, ecusi du argui andibatiri argui ssindena arquitra zaudener muertiaren itzaletaco errian.

17.— Gunian gueroz asicen Jesus predicatan eta erraiten: eguinzaicei penitencia, ceren abaño baitago ceuriñ reinua.

18.— Erabiltancelaric egunbatez Jesus Galileaco ichasuaren erribran, ecusicion bi anasse, Simon, guero deitucena Pedro eta Andrés bere anassa egoisstan erredia ichason, zren bada arrantzari:

19.— Eta errancitzabein: ssarrequitzei niri, eta nic eguinendiez elztein izaitra guizonen arrantzari.

20.— Instantian biac, eitziric errediac, ssarerquitucitzañcan.

21.— Igartancelaric antzinarago, ecusicion berce bi anasse Santiago Zebedeoren seme eta Juan bere anassa, bere erredien compoñsitan barcabatian bere aita Zebedeorequin, eta deituzion.

22.— Urac guisaberian, eitziric errediac, puntualqui ssarrequitucitzañcan.

23.— Eta faitencen Jesus buelta emoitan Galilea guzutic, eracustan beren Sinaguetan eta predicatan Ebangeliua *edoceurico* reinuaren *berri ona*, eta sontoteen zoin naiden dolencia eta erigua iricuer.

24.— Correquin laster eguincion aren famac siria guzutic eta presentatan zabein eriguarequin zauden guciua, eta quessuzrenac gach ditrente eta dolore *biziz*, endemoniatuac, lunaticuac, perleñtatiuac; eta santotanztion.

25.— Eta seguitancitzañcan guente multitud andibat Galilea eta Decaplico, eta Gerusalen, eta Judeaco, eta Jordanaren berce alteco.

BORZGARNEN CAPITULUA

Jesucristore sermona mendian astanda zortzi bienabenturancequin. Erraitendu ezcela ssin leguiaren deseguitra, veicic cumplitra & &.

1.— Baya ecustian Jesusec guente multitud caur guciua, iganceti mendibatra non ssaseriric abañatucitzazcan bere discipiluac.

2.— Eta iriguitan bereau *dibinua* adotrinatanztion erraiten.

3.— Bienabenturatu espirituzco pobriac ceren entaco baita ceurico reinua.

4.— Bienabenturatu dulciac *eta umildiac*, ceren hec gozaten baitei lurra.

5.— Bienabenturatu nessar eguitan deinac, ceren hec consola-truc izanen baitra.

6.— Bienabenturatu gose eta egarri deinec justiciaz *edo justo eta saintu* izaitiaz, ceren hec izanen baitra aseric.

7.— Bienabenturatu misericordiosuac, ceren hec alcanzatenbaitei misericordia.

8.— Bienabenturatu biotza argui deinec, ceren hec Janguaicua ecusen baitei.

9.— Bienabenturatu baquia procuratandeinac, ceren hec izanen-baitra deitruc Janguaicuaren seme.

10.— Bienabenturatu persecucione sufritandeinac justiciaren gatic *edo justo izaitiagatic*, ceren hentaco baita ceurien reinua.

11.— Dichoso izanenzrei guizonec ene causaz maledicazaicintzeinian eta perseguizaicintzeinian, eta errandazaceinian, gassqui guisa guzuz ssen contra.

12.— Alegraztei *gunian* eta erregocijaztei, ceren baita anich andi ceurian esperatandaicein recompensa. Guisaberian perseguitucitzabaen profeta ssen antzinetic izanzrener.

13.— Ssec zrei lurreco gatza. Eta gatza eguitanbada gueza ¿ce-requin bueltatencitzaud savoria? Deustaco cerbuchatan ezdu baitic arrojatruc izaiteco eta guente zanco petan erabiltaco.

14.— Ssec zrei mundiuaren arguia. Ezdeiteque aлча ciudadebat edificatruc mendibaten gainian.

15.— Yssiquiere ezdeiteque arguia izartaco almute baten pean baicic candelero baten gainian argitzan etseco guciuer.

16.— Cola relucitzaassen arguiac guizonen antzinian, ecusdoguein

guisa ssen obra onac eta glorificatzein ssen Aita ceurietan dagonari edo dagona.

17.— Etzacei pensa ni ssinnazala leguiaren *doctrina* desegitra ez Profetena ere: ez naz ssin aren destruitra, baicic bere cumplimentua ren emoitra.

18.— Ceren eguia guciuarequin errait endaceid, falt a t endela ceuria heta lurra leineec baradein cumplitubague perfectoqui leguan contenitanden guciua, aikueta jotabat cain bacocho edo aren puntubatare.

19.— Eta cola norbaitec quebrantabaleza edo autsbaleza mandamentu cuetaric bat chiquerrago urdu izanic ere eta eracustbaleza guizoner eguitra gaiza bera, izamenda ecunic chiquerrena *edo er deustaco* ceurien reinuan; baya guardatan eta eracustantionac, cori izanenda ecunic anditaco ceurien reinuan.

20.— Ceren nic erraitendaiceid ez bada ssen justicia escribauena eta fariseuena beino osoago eta cumplitrucago, ezrei sarten ceurien reinuan.

21.— Entzunic zaudei errancela ssen mayorer: Etzei ilen; eta ilezanac izanendela condenatruc ilic izaitra juiciuan.

22.— Nic erraitendaiceid obro: nornaidenec artzan ojadiza bere anassari, meressitendu juezac condenada zan. Eta deilazanac *Raca* meressitendu condenadazan conciluac. *Baya* deilazanac *fatuo* izanenda iburnico suaren reo edo meressidun.

23.— Correngatic, zore oberta altarian presentatuntzun tempran, can guartanbazra zore anassac diola zomait quessu zore contra.

24.— Eitzazu canberian zore oberta altariaren antzinian eta fanzte leinic reconciliatra zore anassarequin eta guero utzulenzra presentatra zore oberta.

25.— Componizte bertan zore contrariuarequin, zaudelatic bitartio orainore arequin bidian; ezdeila izan izardazaizula juezaren esquiuetan, eta juezac entregadazaizula nucinarenetan eta sardazai-cein carcelian.

26.— Aseguratandaiz ciertoqui ezrela cantic erquinen azquen marabidia pecatzazun bitartic.

27.— Entzuntzei errancela ssen mayorer.

28.— Etzu eguinen adulterioric. Nic erraintendaiceid obro: zoinaidenec miralezan emaztebati deseo gasstorequin aren beira eroricen adulteriotan bere biotzian.

29.— Eta zore escoineco beguia bada zoretaco ocasione bat becatuan erortaco, erquinzazu eta arrojazazu zutaric campo; bada

obe dazaizu galtia mienbruetaric bat, ecic ez zore corpiz guciua fan-dei iburniara.

30.— Eta core escoineco esquiua bal dimada escandalo emoitendaizuna edo incitatan becatiuan erorra, ebaquizazu eta egochzazu zutaric urrin; bada obe dazaizu galdein zore miembruetaric bat ecic ez fandein iburniara zore corpiz guciua.

31.— Errancen: Nornaidenec despedilezan bere emazia emonda zaula beresstarzunaren cartilla;

32.— Baya nic erraitendaiceid, nordaidenec despedilezan bere emazia, ez izaitian adulterioaren causaz, peligrotan izartandio adúltera izaitaco; eta bordalcedina matrimoniotic emazte egochiric izandenarequin, adúltero de la guisaberian.

33.— Entzunic zaudeiere errancela ssen mayorer: Etzu juramento falsuric eguinen, leinaz obe cumplitendutzu juramento eguinac Geinari.

34.— Nic erraitendaiceid obro: ñolare edo deus guisaraz etza-ceila juramentoric eguin *motivo justoric bague*, ez ceuriaz ere ceren baita Jangueicuaeren tronua.

35.— Ez ere lurraz, da hada bere zancopetaco asientua ez Gerusalenezere, ceren baita Erregue andiaren ciudadadia edo cortia.

36.— Eztare etzei juramentoric eguinen ssaurien buriuac, bada eztago ssaurien esquiuan eguitia ssuri edo belch bilo bacocho bat.

37.— Izandeila bada ssen mintzamoldia: bai, bai: edo ez, ez; ceren contaric igartandena principio edo izorro gasstotadic ssitenda.

38.— Entzuntzei errancela: beguiz begui, ortzez ortz.

39.— Nic baya erraitendaiceid, etzaceila agrabiuari eguin erresistentu, leinaz norbaitec erachiquitanbadaizu escoineco masse lan, utzuldazazu bereia ere.

40.— Eta naidaizunari isari pleitu guendazaizun tunica emondazazu ere capa.

41.— Eta eramanaz tandaizunari borecha cargatruc milla urratsez, fanzte arequin berce millaz.

42.— Escatandaizunari, emondazazu; eta ezadazazu uca beguitartia pretenditandionari zutaric zomait prestamu.

43.— Entzuntzei erranic izancela: amatentzu zore projimua, eta (añaditudecei gassqui) ecuncutzu odio zure enemiguari.

44.— Nic erraitendaiceid obro: maita ditzacei ssen enemiguac: eguinzacei onqui aburritandaiceiner, eta oracione eguinzacei: sser perseguitan eta caluniatandaiceiner.

45.— Izanztein seme ssen aita ceurian dagonaren *imitazaleac*,

nore eguitanbaitu sor dein bere iguzquia onen eta gasstuen gainian, eta euri eguintzan justo eta becatarien aurquian.

46.— Ceren ezbatzei ecutan amorio baicic amatandaiceiner ¿cer premin ecunbiartzei? Ezdeya cola eguiten publicanuec ere.

47.— Eta ezbatzei salutatan bercei baicic ssaurien anasser, cer ecustia du correc. Ezdeya *ote* eguitanere caur paganuec.

48.— Izanztei bada ssec perfecto, ssen Aita celestial denbicala perfecto, imitaauceilaric altzein guciua.

SEIGARNEN CAPITULUA

Proseguitanda Jesus eracustan: eta tratatandu limosnaz, oracioniaiz, baruraz: erraitandu ezdigula ontarzun ssuntatubiar mundu contato baicic ceurico; gore intencionia biardiola izan ssussen; ezdeitequela cerbucha Janguaicuari eta munduari; eta ecustra emoitandu confianza biardiguna ecun Probidencia dibinuan.

1.— Guardaztei onqui eguitiaz ssen obra onac guizonen antzianian ecusdazaicein finarequin, berce guisaz etzei errecibiten ssen Aita ceurietan dagonaren ganic bere premiaua.

2.— Eta cola emoitantzunian limosna etzazula nay publica trompeta sonuz, ipocritec eguitendein bicala sinagoguetan eta carriquetan *edo plaztetan* izantian onratruc guizonen ganic. Eguiaz erraitendaiceid errecibituceila ssa bere recompensa edo paguiua.

3.— Baya zuc limosna emoitantziuanian, eguinzazu zore ezque-reco esquiua etzan quart emon zore escoinac eguitandiona.

4.— Zore limosna baradein alchatruc; eta zore Aitac ecustan baitu alchatruc ago dagona recompensatendaizu *publicuan*.

5.— Guisaberian errezatantzeinian etzei izan biar ipocriten guisa, ceinec propositoz izartanbaidra oracione eguitra chutiric sinagoguetan eta carriquen esquinetan izantian ecusiric guizonen ganic. Eguiaz erraitendaiceid errecibituceila ssa beren paguiua.

6.— Zuc, al rebes, errezatubiar cinoquenian, sarzte ciauren aposentuan, eta borta cerratruc oracione eguinzazu secretuan zore Aitari, eta zore Aitac ecustanbaitu secretuena izanic ere, premi-tendaizu *publicuan edo guciuen antzinian*.

7.— Oracionian etzacei gogo ecun anich ssardoquitaco, gentilec eguitendein bicala, zoiner urdutan baizabei entzunic izanbiardeila ele anichen indarrez.

8.— Ezdit zacei nay bada imit a: ceren onqui bait aqui ssen Ait ac cer biar tzein lein ecic escadaz ucein.

9.— Checei bada nola biartzein errezatu: Aita goría ceurietan zaudena; satificatruc izandeila zore icena.

10.— Ssindeila zore reinua; eguindeila zore borontatia, nola ceurian, cala ere, lurrian.

11.— Gore egunorozco oguia emondazaiguzu egun.

12.— Eta parcadaizquiguzu gore zorrac, guc parcatandigun bicala guri zordaicuner.

13.— Eta ezguitzazu eitz tentacionian erortra; baicic libraguitzazu gachetic. Amen.

14.— Ceren parcatan batzei guizoner ofensac ssen contra eguitanteinac, baitare ssen Aitac ceurietan dagonac parcatendaicei ssaorien becatiuac.

15.— Baya ssec ezbatzei parcatan guizoner, eztare ssen Aitac ezdaicei parcaten becatiuac.

16.— Barurtantzeinian, ecitei isar beltzuri, ipocriten bicala, ceinac desfiguratan baitei beren beguitartia emoiteco izaguntra guizoner barurtandeila. Eguiac erraitendaiceid errecibituceila beren recompensa.

17.— Zuc, bere guisaz barurtantzinanian compoinzazu zore buriua eta ecuz onqui zore beguitartia.

18.— Etzein guizoner izagun barurtantzinala, baicic cairisolo zore Aitac presente baitago quiza guciuer orainore alchatrucago daudener; eta zore Aitac ecustan baitu igartandena sacretuan emondaizu corregatic recompensa.

19.— Nai etzacei bil ontarzun ssentaco lurrian, non consumitan baidutu erroñac eta polillac, non eta ladronec descubritan eta ebastan baiditei.

20.— Ssunt azacei leinaz bai ssent aco ont arzun ceurian, non ezbaita erroña ez eta polilla consumidoz queinic, eztare ladron descubri eta ebats dozqueinic.

21.— Ceren zore tesoria dagon lequian, can diozu ere zore biotza.

22.— Zore corpizaren arguia zore bequiac dutzu, zore beguia izanbaledi sencillo edo *egonbaledi ssaisi*, zore corpiz guciua egonentzu arguitruc.

23.— Baya malicioso edo gassqui balimadacazu zore beguia, zore corpiz guciua egonentzu uluntruc. Ceren ulungua balimada zutan biardiona izanargui; ¡ulungua berac cer andi izanendra!

24.— Norc ere ezdoque cerbutza bi nausiri; ceren edo ecunendu aburrimentu batari eta amorio berciari edo sugetatan bada leinari, miraitendu ceñurequin bigarnari. Ezdoquecei cerbucha Janguaicuari eta ontarzuner.

25.— Conen arrazoinan erraitendaiceid: ecizteila acongoja cer ssan erdeiteco cuidaduaz mantenataco ssen bicia; edo nontic erquinentzein beztido ssen corpizaren estaltaco; cer ¿ezdia biciac edo arimac obro balio ecic alimentiuac eta corpizac obro ecic beztiduac?

26.— Checey ceurico choric nola erdein eritan, ez ere eguitatan, ez graneroric ere ecutan, eta nola mantenatantion ssen Aitac ceurian dagonac. ¿Etzeia bada ssec enbeino anich obro balio compacioneric bague?

27.— Eta ¿nor ssetaric anich discurrimenturen indarrez añadidoque codo bat bere luceguari?

28.— Eta beztiduaz dela casoz ¿cer propositoz ssen inquietatia? checei alurreco liliac nola anditandren eta loratan. Ezdecei ec lanatan, ez urutan ere.

29.— Calaric ere nic erraitendaiceid ez Salomon ere bere andigua guciuaren erdian beztitucela cain primorose qui nola lili cuetaric bat.

30.— Bada Janguaicuac cola beztitan badu egun alurrian loratan eta biar labiara egochtanden belar bati ¿zomat obro sser, fede chiquitaco guizonac?

31.— Cola bada eztei fan erranez acongojatruc ¿Non erdenendigucer ssan eta edan? ¿Non cerequin bezti erdenendigu?

32.— Eguitandein guisa paganuec erabiltan baitra ansiarequin gaiza cuen gucien atzian; bada onqui daqui ssen Aitac etaz nestate tzeina.

33.— Azquenic, chercazacei leinic Janguaicuaren reinua eta bere justicia, eta bere gaiza guciuac emonendazquicea añadimentuz.

34.— Eciztei bada erabil congojatruc biarco egunaz; ceren biarco egunac asqui cuidado eraguendu berarequin, edo berartaz; asqui izandaquiola egun bapanari bere afan *edo tarea* propiua.

ZAZPIGERNEN CAPITULUA

Acabatandu Jesusec bere sermon admirabilia: albertitandu ezdela progimuz gassqui pensatubiar; esta ezdrela emonbiar indinuer gaiza saintiuac: fabricatandu mintzatanda oraciorianen eta aren persebe-

ranciaren gainian; caritatiaren gainian: zoin ersi denaz ceurico bidia: Profeta falsuetaz: fruiuetaz izaguntandela arbolia; Eta etse edo edificio fundatruc izandenaz peñaren gainian edo anriaren ginian.

1.— Nay etzacei juzga, nayeztatrei izan juzgatruc.

2.— Ceren juzgacinecein juicio bararequin, biartzei izan juzgatruc; eta neurricinecein neurri berarequin izanenzrei ssec neurtruc.

3.— Baya zu? cerbeguitarterequi izartanzra beiratra nata zore anassaren beguian, eta etzu guart emoitan biga dagonari ciauarnaren barnian?

4.— Edo ¿nola erraitentzu zore anassari: eitzazu nic erquintzadanautzsco cori zore beguitic ciaurec tzularic bigabat ciauren beguian?

5.— Ipocrita, erquinzazu leinic biga ciaren beguitic, eta gunian ecusentzu nola biartziuan erquin nata zore anassaren beguitic.

6.— Etzacei emon chacurrer gaiza saintiuac ez ere egoch ssaurien perlac echerrier; ezdeila izan chiscaditzein berenzancuez, eta bueltaditian ssaurien contra eta zatizcaztein.

7.— Escaz tei, eta emonen daicei: chercazacei, eta erdenentzei: bortan deizacei, eta iriquirendaicei.

8.— Ceren escatanden oroc, errecibitandu, eta chercatandionac, erdeitandu; eta deitandionari, iriqui renzau.

9.— ¿Badagia ote ssen artian norbait, zoini escatanzaularic ogui bere seme batec, emondazan arribat?

10.— edo escatanbazau arrainbat, emondazan suguebat.

11.— Bada ssec izaitian gaissto *edo inclinacione* gasstotaco, bali-madaquice i emon gaiza on ssaurien semer ¿zomatobro ssen Aita celestialec emonendu gaiza onac escatan dazquionari?

12.— Eta cola eguinzacei ssec berce guizonequin deseatantzein guciua ec eguintzein ssequin; ceren caur baita leguiac eta profetec errandein *suma edo llaburtiua*.

13.— Sarztei borta ersitic, ceren borta eta bide zabalac dra eramaitendeinac perdicioniara, eta anich dra sartandrenac bide con-taric.

14.— ¡Oh cer ersi da borta eta cer mear senda edo bidia eramaitandionac acaba ezdeitequen biciara! ¡eta cer tsiqui dra erequin causitandeinec.

15.— Guardaztei profeta falsuetaz, zein ssitenbaitra ssen gana beztitruc ardi larruz; baya barnetic dra otso deborazale banac.

16.— Beren frutu *edo obretaz* izaguntenditzei ¿Biltandreya ote mats arbole ñarduretaric, edo figo ssargatzetaric?

17.— Cola da nola arbole on oroc eragutandion frutu onac, eta arbole gassto guciuac, frutu gasstuac.

18.— Arbole onbatec ezdoque emon frutu gasstoric, eztare arbole gasto batec frutu onic.

19.— Arbole oro eragutan ezdionaz frutu on, izanenda ebaquiric eta suara egochiric.

20.— Beren frutiuetaz bada izagundozquecei.

21.— Ez niri erraitendion oroc ¡Oh Geina, Geina! Sartenda correngatic ceurietaco reinuan: beicic eguitendionac ene Aita ceurian dagonaren borontatia, cori da sartendena ceurien reinuan.

22.— Anichec erranendaitei-juicioco egun cartan ¡Geina, Geina! ¿Ezdigua bada guc profetizatu zore icenian, eta egochi zore icenian demoniuac, eta eguin anich milagro zore icenian?

23.— Baya gunian nic erranendabeid: secula ere ezdaiceid izaguntu enetaco edo naurnac: apartaztei nitaric, gasstotarzunaren obrazaliac.

24.— Correngatic nornaidenec entzutendion eta cumplitan ene dotrina cuec, izanenda iduri edo semejatruc guizon cuerdo bati, zoinec eguin baicion bere etsia arrizco cimentu gainian.

25.— eta erorizren euriac, eta ugaltiac erquinzren marguineta-ric, eta erabili zren airiac, eta emoncein indarrequin calaco etsia-ren contra; baya ecen izan deseguinic ceren baizagon eguinic edo fundatruc arrizco cimentu gainian.

26.— Baya nornaidenec entzutandion eta ez obraz izartan dotrina emoitentuan cuec, izanenda semejatruc edo iduri guizon ero fabricacion bati bere etsia anria gainian.

27.— eta erorizren euriac, eta ssinzren ugaltetaco erriadac, eta erabilizren edo butz eguinicein airec, eta emoncein indarrequin etse caren contra, zoin eroricen, eta aren deseguingua izancen andi.

28.— Azquenec acabatubaicoz Jesussec discurrimentu caur, entzutan zabein iriec, edo iri entzutanzabeinec, ecein acabatan admiratiaz aren dotrina.

29.— Ceren aren er eracustaco moldia cen autoridade soberano batequin, eta ez beren escribaiu eta fariseuec eracustancein guisa.

ZORTZIGARNEN CAPITULUA

Jesusec sontotandu leproso bati, einturiaren mitil cerbuchariari, eta San Pedroren amaguiarrebari: sosegatandu ichasua zagolaric alborotatruc; eta sontotandu diabruz beteac, edo endemoniatuiac.

1.— Ssachiz baicoz jesus menditic, fancitzaun ssarequituz guente multitud andoibat.

2.— Contan, eltian arengana leprosobat adoratanzaun erraiten: Geina, zuc neibatzu, saisinindoquezu.

3.— Eta Jesusec zabaltan edo edatanciolari esquiua, tocatuzaun, erraiten: Naidiez: Barazte ssain. Eta instantian baratucen sontotruc bere lepratic.

4.— Eta Jesusec erranzaun: Chezu etzazule erran norire; baya fanzte presentazte sacerdotiaren edo apezarengana, eta ofrezizazu emontarzun Moisesec manaticuna, cerbucha edo izandazaun testimoniotan.

5.— Eta sartancelari Cafarnaunen, erquincitzaun encontruiara centuriaco oficialebat, eta otoy eguitanzaun, erraiten.

6.— Geina, ene mitil cerbucharibat dago etzinic etsen, perleticatruc, eta padecitandu anissco.

7.— Erraitendu Jesusec: Ni fanennuzu eta sontoten dauz.

8.— Eta replicaticion centuriaco oficialiac: Cina, ni enaz dino edo meressizale ori sardein ene etsen; baya manabeza orren itzaz eta baratenda ene cerbuzari mitila sontotruc.

9.— Bada oraino ñaurec, ez bainaz beicic guizon bat izariric ber cen meniara, nola baitur soldadu ene ordeniara, erraiten dur bati: fanadi, eta ura faitenda; eta berciari: onai, edo ssinadi, eta ssitenda; eta ene mitil cerbuchariari: eguinzac caur eta guitendu.

10.— Caur entzutian Jesusec, mostraticion admiracione andibat eta errancion ssarequitancitzauner: eguiaz erraitendaiceid, ezta re Israa elen erdianere erden duala fedebat cain andi.

11.— Cola nic declaratandaiceid ssinendrela gentiletari anich iguzquiaren erquingutic eta sargutic, eta egonendrela mayan Abraan, Isac eta Jacobequin ceurietaco reinuan.

12.— reinoco semiac (Judiuac) izanendren bitartio edo tempraberian egochiric campo ulunguetra: can izanenda nessarra eta ortze garrasca eguitia.

13.— Gero errancion Jesusec centuriaco oficialori: ortzu edo fanzte eta aguida quizula ssinetsitziuan bicala; eta ordu cartan erian baratucen sontotruc mitil cerbucharia.

14.— Fan izuncelari guero Jesus Pedroren etsera, ecusicion conen amaguiarreba oyan calenturarequin.

15.— Eta tocatanzaulari esquiua, guentucitzaun calentura; corequin ssaguicen bertan oitic, eta isaricen et cerbuchatra.

16.— Arrastria eltu izabaicoz eragucitzaubein anich espirituequin

zaudenic, eta bere elia edo itzarequin egochtanztion espiritu gassuac, eta sontotuztion quessatanzren guciuac.

17.— Cumplitancelaric correquin erranciona antzinetic profeta Isaiasec erraiten: Bera cargatuda gore erigüetaz, eta artudu beraren gain gore eriguac.

18.— Ecustancelaric Jesus *egunbatez* guente anicheguin bere un-guriuan, disponitucion igartia Genezareteco laguaren berce alteco erribrara.

19.— Eta abañatancitzaularic escribairi edo eracuszale bat, erranzan Maistrua ni ssarrequi-ten naizu nore naiden fancitian.

20.— Eta Jesusec errespondituzaun: Assariec dei camia eta ceurico choriec abia; baya guizonaren Semiac ezdu ceren gainian errep-osa buria.

21.— Bere discipulhetaric bercebatec erranzaun: Gina, permiti-naztazu lein ecic ssarrequilazaizun, fannein ene Aitaren edo ñore Aitaren orirztra.

22.— Baya Jesusec errespondituzaun: Sarrequinaizte zu, eta eitzazu ilec, *edo guente ezdeinec fediarene bicia* onrtzein beren illac.

23.— Sartucen bada barca batian acompañatruc bere discipu-lue taz.

24.— Eta nonta azcatucen ichasuan tempestade bat cain andi, estaltan beicen oladec barca: baya Jesus zagon lo eguiten.

25.— Eta abañatanzrelaric arengana bere discipuluac igatzar-ric zabein, erraiten: Gina, salbaguitzazu, galtruc baigra.

26.— Erraitendabei Jesusec ¿Certaz lotsatanzrei, o fede chiqui-taco guizonac? Gunian chuti izariric manatacion aicer ta ichasoari aplacalitiada—eta seguitucen soseguandibat.

27.— Zointaz aturditruc can zauden guciuac erraitencein altar ¿nor da caur zoini airec eta ichasua obedecitan baitabei?

28.— Barco tic erquiniz gueroz laguaren berce erribran gerase-unen errian fanzren ssussen aren gana erquitian sepultura zaude-netaric, bi endemoniatu cain furioso, ezbaicen ñorere atrebitan igartra bide cartaric.

29.— Eta bertan aszren irago eguiten, erranez: ¿Cer ecusteco digu guc zorequin, o Jesus Janguecuaren Semia? ¿Ssinzreya cona guri atormenta tiagatic tempru bague?

30.— Zagon ez urrin cantic cherri saldo andibat alatan.

31.— Eta demoniuec otoy eguitanzabein guisa contan: Egoch-tambagutzu quementic, oilguizazu cherri saldo cortra.

32.— Eta are erranzabein: Ortzcei. Eta urac erquinzrelaric sartu

zren cherrietan; etanonta saldo guciuac laster eguincion furia andi-requin brinco edo zauci eguitra turrunpero bataric ichasuara, eta baratuzren itotruc uretan.

33.— Cherrizainac ezcapa edo merituzren, eta eltubaicoz ciudadiara, contatucein aguitancen guciua eta particularqui aguitiua endemoniatiuequin.

34.— Puntuberian ciudade guciua erquincenten Jesus en cerca: eta ari ecustian, otoi eguinzabein erretiraledin beren erritic.

BEDRATZUGERNEN CAPITULUA

Jesusec confirmatandu bere dotrina milagro berrirequin. Perleticatu baten sontotiua edo sontotarzuna: San Mateoren bocacionia: Libratandu emaztebat odol flujo edo odol usirtiua bataric erresucitatandu Jayroren alaba: Sontotatandu bi utsieta endemoniatu muku bat Fari-seuen blasfemiac.

1.— Eta barcuara igaitian igaricen lagunaren berce altiara eta ssincen bere egotiazco ciudadiara edo *Cafarnaunera*.

2.— Noizta presentatuzabein perleticatu bat etzinic oibatian. Eta ecustian Jesusec bere edo aren fedia, erranzaun tullitiuari: Ecunzazu confianza ene semia, ceren parcatruc zaitzu zore becatiuac.

3.— Zoini escribano edo eracuszale banec errancein bertan berentaco: Conec blasfemia tandu.

4.— Baya Jesusec ecustian beren pensamentiuac, errancion: ¿Ceren pensatantzei gassqui ssaurien biotzetan?

5.— ¿Cergaiza da facilago erraita ciauren becatiuac parcatanzaitzu, edo erraitia ssagui eta erabiltzte?

6.— Bada ssaquinzacein guizonaren Semiad diola lurrian potestade becatu parcataco, azcazte edo ssaguitze (errancion tempraberian perleticatiuari), arzazu ciauren oya eta fanzte zore etsera.

7.— Eta ssaguitzen eta fan bere etsera.

8.— Zoin ecustian guentec, baratuzren lotsa saintuz beteric; eta emoncein gloria Jangueticuari emonciolacoz colaco potestade guizoner.

9.— Partitucelatic quementic Jesus, ecusicion guizonbat ssaseric alcabalen banco edo may batian, icenez cionac Mateo, eta erranzaun: ssarrequinaztazu; eta ura saguitancelatic bertan, seguitucizaun.

10.— Eta aguitucen zagolaric Jesus Mateoren etseco mayan, ssinzrela anich publicano eta bici gasstotaco guente izaribaizren mayan bazcalta arequin eta bere discipuluequin.

11.— Eta ari ecustian fariseuec erraitencein bere discipuluer: ¿Nola da ssen Maistruac ssatanbaitu publicano eta becatariequin?

12.— Baya Jesusec caur entzutian, erranzabein: ezdutzu sanuac, beicic eri daudenac dotoriaz nestate deinac.

13.— Fanztei bada icastra cer sinificatandion: Obro estimatan-dur misericordia ecic sacrificuia; ceren becatoriac baitra eta ez justuac zoiner ni ssinbainaz deitra *penitencia* equitra.

14.— Gunian presentatuzren Jesusen gana Juanen discipuluac, eta erranzabein: ¿zoin da motibua ceren guc eta fariseuec barur-tandigunian narوقي, ezbaitey barurtan zore discipuluec?

15.— Errespondituzabein Jesusec: ¿Esposuaren adessquidiac erabildeitequya ote afligitruc *edo nessargarri*, esposua equin dagon bitartio? Eltenda bay tempora zointan izanenbaizabei guentruc esposua, eta gunian barurtendei.

16.— Norc ere ezdu egosstan tapallubat ossal lodiz beztido ssar bati: berce guissaz berriguac urartandu ssardunaren parte, eta andi-go eguitenda urratiua edo autsduna.

17.— Eztare ezdei egosstan ardaun berria zagui ssarretan; ceren caur eguitenbada lertanda zaguia, eta usurtanda ardauna, eta gal-tandra zaguiac edo larriac. Baya ardun berria egochtandei zagui berrietan, eta cola conserbatanda bata eta bercia.

18.— Conbersacione contan zagon eltucenian guizon principale *edo sinagogaco nausibat*, eta adoratanzaularic, erranzaun: Gina, ene alaba acabatanda iltiaz; baya ssinzte, izarzazu zore esquiua aren-gainian, eta bicirentzu.

19.— Ssaguitian Jesus faiten citzaun ssarrequituz bere discipu-luequin.

20.— Noizta emaztebat, baición amabi urte padecitanciola odol usurtiua bat, ssincen atziritic eta tocatucion aren edo bere bezti-duaren atzecua.

21.— Ceren arec erraitencion berartan: toca aldo quedan ber aren edo bere beztidua, ecusenaz sontotruc.

22.— Baya bueltatian Jesus eta mira eguitenzularic erranzaun: Alaba, ecunzazu confianza: zore fediac santotudaizu.

23.— Eguiaz, instante cartaz gueroztic baratucen sontotruc emaz-tia. Ssincelaric Jesus guizon principale caren etseara eta ecustian

flauta edo lutozco musica sonazaliac eta guentiairen arroitua, erraitencion:

24.— Retiraztei, ezdago bada ilic aurra edo nesscassia, beicic loacartruc. Eta artaz burla eguitancein.

25.— Baya egochiric campo guentia, sartucen, escutic artuzaun, eta nesscassia azcatu edo chutitucen.

26.— Eta afamatučen aguitua erri cartaz guciuz.

27.— Partitari Jesus lecu cartaric seguitucizazcan bi utsi irago eguieten eta erraiten: Dabiden semia, ecunzazu compasione gutaz.

28.— Etsera eltučen bertan edo baicoz, presentatucizazcan utsiac eta Jesusec erranzabein. ¿Ssinetstantzeya nic eguindoquedala escalantzein cori? Erraitandabei; Bay Gina. Gunian tocatu zazcabein, beguiac erraiten: nola ssen fedia, cola eguinicizandaquiceila.

30.— Eta iriquiric izancitzabein beguiac. Baya Jesusec amenzatuztion, edo desafiatuztion erraiten: checei, ñorc ere etzala ssaquin.

31.— Ec calaric ere, cantic erquitian publicatucein unguru edo comarca guzutic.

32.— Cuec erquinic, presentatuzabein mutubat endemoniatruc.

33.— Eta egochiric gueroz demoniua, ele errancion edo mintzatucen mutiua, eta guentiac betezren admiracionez, eta erraitencein: secula ezda ecusi izan calaco gaiza Isrraelen.

34.— Fariseuec al rebes edo contrario altetic, erraitencein: demoniuen principalaren artez egochtantu demoniuac.

35.— Eta Jesus faitencen lastercatan ciudade eta iri gueinac edo buelta emoitan ciudade eta iri guciuer, eracustan beren sinoguetan eta predicatan Janguelicuaren reinuaren Ebangeliua, eta son-totan doloretarzun eta erigua oro.

36.— Eta ecustian guente curac, compadecitancen etaz, ceren baizauden gassqui paratruc eta barriatruc quemén eta can, ardiac artzain bague bicala.

27.— Zointaz gainian errancion bere discipuluer: da eguiazqui anich eguitataco baya eguitariac chiqui.

38.— Otoizcaztei edo otoi escaztei eguitáraco nausiari oiltzala eguitari edo eguitazale bere alurriara.

AMAR GARNEN CAPITULUA

Amabi apostolen misionia: milagro eguiteco potestatia, eta Jesusec instruccione emorzabeinac.

1.— Contaz guero, deituztiolaric bere amabi discipuluac, emon-zabein potestate egochteco espiritu ciquinac, eta sontotaco cernai-den guisataco min eta fachac edo eriguac.

2.— Amabien izenac dra cuec: Leina Simón, icen gainez Pedro, eta Andres bere anassa.

3.— Santiago Zebedeoren seme, eta Juan bere anassa.

4.— Felipe eta Bartolome: Tomás eta Mateo publicanua edo arrendazalia: Santiago Alfeoren seme, eta Tadeo: Simon cananeo; eta Judas Iscariote, saltucitzaun bera.

5.— Amabi cuec oiltuztion Jesusec emoitanzabeilaric seguitan-duen instrucioniac edo icastiac: ezciztei fan *oray* gentilen lurriaria eztare eziztey sar samaritanuen irietan;

6.— Baya fanztey lein cherca Isrraeleco etseco ardi galtiuac.

7.— Fan eta predicazacei, erraiten abañatandela ceurietaco reinua.

8.— *Eta, izaguntra emoiteko ssen doctrina*, sontozacei eriac, resucitazacei ilac, ssainzacei leprosuac, egochzacei demoniuac. Emon-zacei graciaz, graciaz errecibituzteina.

9.— Etzacei eraman urrerice, ez cidarric, eta ez deus deuriric ssaurien bolsetan edo folletan.

10.— Ez alforjaric biageco, ez obro ecioic tunicabat eta calcero elibat, eztare maquila edo berce armaric ssaurien defensataco; ceren trabajatandionac meressi du mantenadazabein.

11.— Zointan naiden ciudade edo aldeatan sarcindein, informaz-tei nor den artan *guizon prestu* edo dino errecidazaicein ostatuz eta egonztei bere etsen ssen faitiaraino.

12.— Etsian sartiari, salutacionia biardu izan: baquia izandeila etse contan.

13.— Ceren etsiac meressitanbadu, ssinenda ssen baquia aren-gana; baya ezbalimadu meressitan, ssen baquia utzulenda ssau-riequin.

14.— Nay ezdaiceinian errecibitu, ez ere beatu edo entzun ssen eliac edo erranac, erquitenzreilaric colaco etse edo ciudadetic, idar-rauszecei ssaurien zancuetaco errautsa.

15.— Eguiaz erraitendaceid Sodoma eta Gomorra izanendrela tratatruc rigore chiquiagorequin juicioco egunian, ecic calaco ciu-dadia.

16.— Beazt ei nic oilt andaicceila ardibicala ot suen art ian: cor-rengatic izanbiartzei prudente suguien guisa, eta sencillo urrsuen bicala.

17.— Baya recatu edo conturequin biciztei *colaco* guizonequin;

bada acusatentzei tribunaletan, eta azotatentzei bere sinagoguetan.

18.— Eta ene causaz izanenzrei eramanic gobernazalien eta erre-guen antziniara testimonio emoiteco edo emonzacein nitaz er eta nacioner.

19.— Comparecituraz cintzeinian ere, ezdaizaiceila emon cuida-doric nola edo cer erranbiartzein, ceren emonic izanenbaizacei ordu cartan berian erranbiartzeina.

20.— Yaqueta ezbaizrei ssec aipatandiona edo mintzatandena gunian beicic ssen Aitaren Espiritiua, zoin mintzatan baita ssen gatic edo ssen lequiuan.

21.— Gunian anasse batec entregatendu bere anasse muertiera edo ilic izaitra, eta aitac semiari: eta semiac azcatendra aiten con-tra eta ilaracentei.

22.— Eta ssec ssinnzrei edo eltenzrei izaitra odiatruc edo ugun-truc guciuenganic ene icenaren caussaz baya perseberatandena azquen ordu artio, caur salbatenda.

23.— Guniara bitartio perseguitandaiceinian ciudade batian ezca-paztei berciara. Eguiez erraitendaiceid etzeila acabaten conberti-tiaz ysrraeleco ciudadiac lein ecic ssindein guizonaren semia.

24.— Ezda discipulua obro ecic bere maistrua ez ere cerbucharia obrotaco ecic bere nausia.

(Continuará)